

Estretor de mires i ments obtuses

Maria Mayol i la cultura

Maria Mayol i Colom va néixer a Sóller i va passar els primers anys de la seva vida a França, fet que li va permetre estudiar a la universitat de Bordeus, a on es va llicenciar en llengua i literatura franceses. En esclatar la I Guerra Mundial va retornar al nostre poble, on entrà en contacte amb la intel·lectualitat del moment i inicià les seves relacions amb els escriptors mallorquins, entre els quals hi havia un parent seu, el poeta Guillem Colom i Ferrà.

Membre activa de l'Associació per la Cultura de Mallorca, a on va impartir cursos d'ortografia i de gramàtica catalanes i col·laborà assíduament en les seves publicacions. El 1921 va participar activament en la creació de la delegació sollerica de la Joventut Mallorquinista i el 1926, en plena dictadura de Primo de Rivera, va liderar la creació de Foment de la Dona i la Cultura a Sóller, entitat de la qual va ser presidenta fins el 1934. Foment de Cultura va suposar un espai social fonamental per promoure activitats diverses amb l'objecte de facilitar l'accés de la dona a la cultura i la formació, i promoure la seva integració al món laboral.

Primera dona de les Illes a una candidatura al Congrés

A nivell polític va participar, com a representant de Foment de Cultura, en la redacció de l'Avantprojecte d'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears (1931). Militant primer d'Acció Republicana de Mallorca i després d'Esquerra Republicana Balear el 1933 va ser la primera dona de totes les Illes Balears en presentar-se a les eleccions generals per ser diputada al Congrés, fet que va provocar un allau de crítiques a nivell local, tot i que no va sortir elegida ni mai no va ocupar cap càrrec polític a les institucions.

Amb l'esclat de la Guerra Civil es va exiliar a França i va tornar a Mallorca a finals de la dècada dels any 40. Professionalment es va dedicar a la docència, concretament va ser professora de francès al nostre poble, a Felanitx i a Vilanova i la Geltrú, a on va aconseguir la plaça de catedràtica.

Poetessa i escriptora

En l'àmbit literari el seu període creatiu s'inicia el 1918 i tot i que va seguir escrivint fins a la seva mort, la publicació de la seva obra acaba el 1934, data en què es poden localitzar les darreres composicions de Mayol publicades. En total comptam amb seixanta-vuit poemes; una extensa llista de

publicacions periodístiques i literàries al setmanari Sóller, diaris i revistes locals i també en publicacions específicament literàries i fins i tot una peça teatral, Margalideta de Sortdeviu, estrenada el 1931 al teatre Victòria. Va morir a Cala Major el 3 de desembre de 1959.

Filla il·lustre

En paraules d'Isabel Graña, Maria Mayol “fou una dona excepcional per l'època en què va viure. No es resignà mai a desenvolupar el paper que la societat conservadora i benestant a la qual pertanyia assignava a la dona”. Així mateix, Joan Castanyer apunta en el pròleg del poemari publicat que “possiblement ens caldria recordar i fer memòria –quelcom heroïc en una societat com l'actual que es delecta en l'amnèsia- de certs aspectes de la vida de Maria Mayol”.

Fruit de tota aquesta rellevant trajectòria vital Maria Mayol i Colom fou declarada Filla Il·lustre de Sóller durant les festes de Sant Bartomeu de 1992, essent batlessa de l'Ajuntament Isabel Alcover. Quinze anys més tard (l'agost de 2007) l'Ajuntament li va dedicar un carrer ubicat a la urbanització de Sa Calatrava. Això no obstant, es tracta d'un passatge privat i que consideram inadequat per al propòsit de fer un homenatge digne.

Un reconeixement merescut

Més per Sóller creiem que la figura de Maria Mayol és encara desconeguda. És per això que li varem dedicar el cicle Obrim la Memòria i varem proposar tres accions al Ple ordinari del mes de març: atorgar el nom de Maria Mayol i Colom a l'escoleta municipal, crear una “Beca de Recerca Maria Mayol i Colom” sobre l'estudi de les dones a Sóller i iniciar amb Maria Mayol i Colom una línia de publicacions biogràfiques sobre les filles i fills il·lustres del nostre municipi.

Lamentam profundament que el tàndem format pel Partit Popular i el regidor no adscrit Pep Porcel no només votassin en contra de la proposta, sinó que ho fessin amb arguments recargolats, revanxistes i de molt poc nivell. Creiem que Sóller no mereix un equip de govern amb unes ments tan obtuses que, un segle més tard, tornin a represaliar a Maria Mayol, Filla il·lustre de Sóller.

Estam convençuts que la societat sollerica té més altura de mires que el seu equip de govern i que tard o prest es farà aquest nou reconeixement a una dona única i injustament invisibilitzada.